

УДК342.72:314.74(477)

Панченко О. В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗШИРЕННЯ ІММІГРАЦІЙНОГО ПОТОКУ В УКРАЇНУ В ЗВ'ЯЗКУ З ПРИЙНЯТТЯМ ЗАКОНУ «ПРО ІММІГРАЦІЮ»

Стаття присвячена політико-правовим аспектам регулювання міграції в Україні. Проаналізовано новації, запроваджені Законом «Про імміграцію» від 7 червня 2001 р., розглянуто, як ці новації можуть збільшити коло іноземців, що претендуватимуть на імміграцію в Україну, охарактеризовано ймовірні соціально-політичні наслідки такого збільшення.

У 2001 р. було внесено важливі зміни до законодавства України, що регулюють зовнішню міграцію - ухвалено Закон «Про імміграцію» та інші важливі документи. Враховуючи значення

міграцій для суспільного життя, дуже важливо з'ясувати вплив нових нормативних актів на імміграційний процес і міграційну політику держави. Відтак, мета цієї статті полягає в тому,

© *Панченко О. В.*, 2002

щоб дати загальну характеристику Закону «Про імміграцію», а також визначити, як його запровадження вплине на можливість імміграції в Україну різних категорій іноземців.

Закон визначає «умови і порядок імміграції в Україну іноземців та осіб без громадянства» [1]. Саме по собі право цих категорій осіб на імміграцію встановлюється ст. 3 іншого Закону - «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р. Таким чином, принципово імміграція давно передбачена українським законодавством. Але порядок вирішення імміграційних питань у цьому Законі не регулювався зовсім. Крім того, в ньому передбачалась імміграція лише категорій іноземців, прямо перелічених у вже згаданій ст. 3. Це близькі родичі й піклувальники/утриманці громадян України, а також особи, що «мають в Україні законне джерело існування» [2]. Єдиним реально діючим імміграційним механізмом, на нашу думку, була можливість надавати іноземцям громадянство України (в порядку, визначеному Законом «Про громадянство України» і відповідними підзаконними актами). Як відзначають фахівці, імміграційне законодавство України впродовж 6 років залишалося недосформованим, що значно ускладнювало регулювання міграційних процесів [3].

Новий Закон «Про імміграцію» доповнив і деталізував імміграційне законодавство такими юридичними новаціями.

1. Стаття 1 Закону визначає сутність імміграції як прибуття до країни на постійне проживання, вибуття з неї. Зазначимо, у статті 3 Закону «Про правовий статус іноземців» йдеться про те, що іноземці також можуть іммігрувати для «тимчасового працевлаштування» [4]. Виходить, тимчасова трудова міграція винесена за рамки нового Закону. Втім, це питання може і повинне бути врегульоване як змінами до Закону «Про імміграцію», так і ухваленням інших законодавчих актів.

2. Статтею 11 Закону вперше передбачено видачу імміграційних віз для в'їзду іноземців з-за кордону на постійне проживання до України. Власне, в демографічному сенсі якраз цей процес і є імміграцією [5]. Проте раніше діюча нормативна база передбачала можливість надання дозволу на постійне проживання лише іноземцям, що вже перебувають в Україні на законних підставах. Таким чином, потенційні іммігранти змушені були шукати підстав для в'їзду (навчання, приватні справи тощо). Водночас стаття 13 Закону передбачає, що скасування статусу іммі-

гранта є втратою підстави для його законного перебування на території України.

3. Стаття 4 нового Закону встановлює обмеження (квотування) імміграції і перераховує 11 категорій осіб, яким може бути дозволено іммігрувати. Крім того, у Прикінцевих положеннях Закону статус іммігранта надано конкретним категоріям іноземців, що вже проживають в Україні. Перелік категорій є формально вичерпним. Таким чином, значно деталізовано положення статті 3 Закону «Про правовий статус іноземців» щодо «інших передбачених Законом випадків» імміграції [6].

4. Новий Закон «Про імміграцію» встановлює повноваження органів виконавчої влади в імміграційній сфері, а також детальну процедуру надання дозволу на імміграцію та посвідчення на постійне проживання. Досі ці питання регулювались лише відомчими нормативними актами, переважно неопублікованими.

Які ж політичні наслідки можуть мати вищевикладені юридичні новації? В основному вони стосуються іноземців, що вже тимчасово перебувають на території України: біженців, тимчасово працюючих, студентів. Адже значний імміграційний потенціал серед них можна виявити не лише за даними досліджень [7], але й просто емпірично, спостерігаючи за іноземцями в побуті й порівнюючи їхнє нинішнє становище із ситуацією в країнах походження.

Наприклад, на початку минулого року статус біженця в Україні мали 1891 громадянин Афганістану та 125 громадян Конго [8]. Ситуація в цих країнах з часом лише погіршується, тож у найближчому майбутньому вони навряд чи повертатимуться додому. Водночас умови життя згаданих груп біженців в Україні є набагато кращими, ніж на батьківщині. Таким чином, їх міграційні настрої можуть полягати або в облаштуванні в Україні на постійній основі, або в переїзді до країн з більш сприятливими соціально-економічними умовами (передусім до країн Європейського Союзу та США). Але перспективи успішної міграції на Захід є незначними. Адже, на думку експертів, міграційний режим Сполучених Штатів і країн ЄС стає дедалі жорсткішим, і кількість осіб, що отримують тут статус біженця (іммігранта), щороку зменшується [9]. Особливо суворий імміграційний контроль, як відомо, запроваджено в США після терактів 11 вересня 2001 р. До того ж можна припустити, що певні категорії біженців та інших іноземців налаштовані осісти саме в Україні, адже багато хто з них володіють російською мовою, мають

радянську освіту, пов'язані діловими та особистими зв'язками з місцевими жителями [10]. Ще більшою мірою це стосується біженців з країн СНД, приміром з Абхазії та Чечні.

Водночас можливості для легального проживання біженців в Україні донедавна були обмеженими. Згідно зі статтею 14 Закону «Про біженців» від 21 червня 2001 р., статус біженців має щороку бути підтверджений державою шляхом перереєстрації їхніх посвідчень [11] (за попереднім Законом «Про біженців» статус надавався лише на 3 місяці). Єдиним зручним для біженців способом їх легалізації було прийняття ними громадянства (натуралізація). Таке право новий Закон «Про громадянство України» надає особам, що безперервно прожили в Україні впродовж трьох років з моменту отримання статусу біженця (ст. 9) [12]. Втім серед біженців чимало таких, що не бажають втрачати свого громадянства та служити в українському війську і воліли б постійно мешкати в Україні, не отримуючи українського громадянства. Отже, серед іноземців, що мають (або раніше мали) статус біженця, є багато потенційних іммігрантів. Проте до ухвалення Закону «Про імміграцію» ці особи змушені були шукати штучних легальних підстав для проживання в Україні (наприклад, фіктивно одружуватись з місцевими мешканцями).

У подібному до біженців становищі перебувають і так звані стренд-мігранти (*stranded migrants*). Цим терміном (від англ. *stranded* - букв. «викинуті на берег», «на мілину») у міжнародній міграційній практиці позначають іноземців, що легально в'їхали до країни для тимчасового проживання, згодом втратили право на нього, але з різних причин не хочуть (не можуть) повернутися додому [13]. Типовими стренд-мігрантами в Україні є особи, що прибули сюди на навчання (як правило, у вищих навчальних закладах) або тимчасову легальну роботу, але залишилися тут після закінчення терміну навчання/трудоного контракту.

Як відомо, у багатьох вищих навчальних закладах України традиційно навчаються іноземці, переважно - з азійських та африканських країн, що розвиваються. Значна частина іноземних випускників, за даними ЗМІ та МВС, після навчання залишається тут, створює сім'ї, займається підприємництвом. Більше того, багато іноземних студентів починають облаштовуватися вже під час навчання, використовуючи його головню як підставу для легального проживання [14]. Крім того, в нашій країні існують численні громади в'єтнамців, що приїхали на роботу за між-

урядовою Угодою між Соціалістичною Республікою В'єтнам та СРСР від 1981 р., постійно облаштувалися тут, мають сім'ї тощо [15].

Деякі стренд-мігранти (афганці, зокрема) мають право на отримання статусу біженця, оскільки дійсно можуть стати в своїх країнах жертвами переслідувань за тією чи іншою ознакою. Інші не бажають повертатись до країн, де відбуваються (нещодавно відбувались) воєнні дії або стихійні лиха (Ірак, Ефіопія, центральноафриканські країни тощо), проте переслідування як такі цим особам там не загрожують. (Це т. зв. вимушені мігранти, приймання яких в Україні не передбачене чинним законодавством [16].) Однак переважна більшість стренд-мігрантів в Україні не бажає повертатись на батьківщину перш за все через те, що там зберігаються незадовільні соціально-економічні й політичні умови [17]. Тобто ці люди є де-факто економічними мігрантами, так само, як і багато хто з біженців. Відтак і міграційні настрої цих стренд-мігрантів є, вочевидь, подібними до прагнень більшості біженців (мігрувати на Захід або облаштуватися в Україні).

Проте соціальний статус стренд-мігрантів в Україні є дещо вищим порівняно з іншими мігрантами. По-перше, вони довше тут живуть, тож краще володіють російською чи українською мовами, обізнані з нашими законами і звичаями, встановили зв'язки з місцевими жителями тощо. По-друге, іноземні студенти (випускники) ВНЗ і тимчасові працівники (наприклад, в'єтнамські) мають відповідно українську освіту або досвід легальної роботи в Україні. Крім того, деякі іноземні студенти (екс-студенти), як відомо, мають достатнє матеріальне забезпечення (спадщина, банківські рахунки, допомога родичів з-за кордону тощо) [18]. Відтак постійне проживання в Україні стренд-мігрантів є, з одного боку, більш бажаним (порівняно з біженцями та нелегальними мігрантами), з другого - більш імовірним, ніж переїзд цих людей на Захід. Проте вони досі не мали легальних можливостей залишитися в Україні на постійне проживання.

У новому ж Законі «Про імміграцію» вперше передбачено правові засади для постійного проживання в Україні біженців та стренд-мігрантів. Стаття 4 Закону передбачає, зокрема, що дозвіл на імміграцію може бути наданий особам, які безперервно прожили в Україні три роки з дня надання їм статусу біженця (притулку), а також членам їх сімей. Пункт 4 Прикінцевих положень Закону прямо надає імміграційний дозвіл громадянам В'єтнаму, що приїхали в СРСР на навчання і роботу та залишилися в Україні, а також

окремим категоріям біженців де-факто, які не мають офіційного статусу біженця [19].

Крім змін у становищі іноземців, що вже перебувають (можуть перебувати) в Україні, новий імміграційний закон відкриває більші можливості й для переселення до нас з інших країн (тобто імміграції в буквальному сенсі). А саме - статтею 4 передбачено імміграцію:

- іноземців, певним чином пов'язаних з Україною: колишніх громадян і мешканців України, родичів громадян України, а також родичів осіб, що іммігрували в Україну;

- іноземців, імміграція яких є вигідною для України: діячів науки та культури, висококваліфікованих спеціалістів і робітників, в яких існує гостра потреба, осіб, що здійснили іноземну інвестицію в економіку України [20].

Щодо іноземців, пов'язаних з Україною, то можливість їх переселення, вочевидь, значно полегшить возз'єднання сімей. Крім того, вона створює додатковий (поряд з інститутом громадянства) зручний механізм репатріації емігрантів з України та їх нащадків, як недавніх (що не змогли інтегруватись до нових країн), так і укорінених (представників діаспори). На думку вітчизняних дослідників, інтенсифікація репатріації є одним із шляхів подолання демографічної кризи, оскільки репатріанти, як правило, є найперспективнішою (у віковому й професійно-кваліфікаційному сенсі) соціальною групою порівняно з рештою населення України [21].

Імміграція кваліфікованих спеціалістів, передбачена новим Законом, є, безумовно, важливим чинником оптимізації міграційного потоку в Україну. Адже в нашій країні, так само, як і в більшості країн Європи, спостерігається скорочення народжуваності, яке, на думку фахівців, призведе до відчутної нестачі трудових ресурсів вже після 2005 р. [22]. Крім того, відставання нашої науки від розвинених країн, подорожчання освіти та «відтік мізків», вочевидь, створить в Україні дефіцит саме кваліфікованої робочої сили. Тому фахівці вважають, що необхідно заохочувати переселення до України іноземців, які можуть легко інтегруватись у соціально-економічне життя нашого суспільства. Проте раніше законодавством надавалася можливість лише тимчасового проживання в Україні фахівців «дефіцитних» спеціальностей, а також співробітників іноземних бізнес-представництв (у порядку, визначеному Законом «Про правовий статус іноземців» та Тимчасовим положенням «Про оформлення іноземним громадянам дозволів на працевлаштування в Україні»). Тепер же з'яви-

лась можливість залучати цю категорію мігрантів на постійне проживання, разом вирішуючи і поточні, і віддалені соціально-економічні проблеми.

Імміграція осіб, що інвестували кошти в економіку України (бізнес-імміграція), вперше прямо передбачена українським законодавством. Раніше така можливість визначалась опосередковано і розпливчато. А саме: стаття 3 Закону «Про правовий статус іноземців» дозволяла імміграцію осіб, що «мають в Україні законне джерело існування» [23]. Однак жодного тлумачення цього статусу чинна нормативна база не давала. Існувала можливість проживання в Україні лише співробітників іноземних бізнес-представництв, до яких суто умовно можна віднести й інвесторів.

У більшості іноземних країн передбачається бізнес-імміграція. Наприклад, іммігранти-інвестори становлять значну частину міграційного потоку до США і Канади. Як зазначають дослідники, бізнес-імміграція дає подвійну користь: одночасно вирішується і проблема соціальної адаптації іммігранта, і проблема інвестицій у малий та середній бізнес (який не приваблює «великих» іноземних інвесторів) [24]. Водночас слід зазначити, що збільшення міграції в Україну зазначених категорій іноземців залежить не лише від наявності зручного механізму їх переселення (створеного, як було сказано, новим Законом). Зростання кількості цих «бажаних» переселенців визначатиметься передусім соціально-економічною та культурною привабливістю України, реальними можливостями для суспільної інтеграції новоприбулих. Досі ці чинники є радше негативними, про що свідчать не лише об'єктивні показники людського розвитку й рівня життя в Україні, а і результати соціологічних опитувань. Так, за даними російських дослідників, серед українців Центральної Азії, що мають намір емігрувати, збираються переїхати «тільки в Україну» відповідно 7 % в Казахстані, 10 % в Узбекистані та 11 % у Киргизстані. Водночас відповіді «тільки в Росію» та «тільки на Захід» дало вдвічі більше число респондентів [25]. Дослідження серед кримських татар, що повернулися в Україну, виявили досить низьку якість життя і невпевненість у майбутньому. За висновками І. Прибиткової, рівень реінтегрованості репатріантів у Криму залишається невисоким [26]. Ще більш сумнівними видаються перспективи суттєвого збільшення найближчим часом бізнес-імміграції. Адже, згідно із статтею 4 Закону «Про імміграцію», на це можуть претендувати

лише іноземці, що інвестували в нашу економіку не менше ніж 100 тис. доларів [27]. Однак інвестиційна привабливість України, як відомо, залишається досить низькою. Отже, володіючи таким капіталом, потенційний інвестор може стати бізнес-іммігрантом у більш «привабливій» країні (скажімо, у США, де необхідна сума інвестиції також становить 100 тис. доларів) [28].

Таким чином, здійснений аналіз Закону «Про імміграцію» показує, що з введенням його в дію значно розшириться коло осіб, які можуть претендувати на легальне постійне чи тривале проживання в Україні. Адже, як було показано вище, всі категорії потенційних мігрантів тепер отримують можливість для легалізації, чітко передбачену законом, а не розрізненими відомчими актами, як це було раніше. Таке розширення може мати як позитивні, так і негативні наслідки для нашої країни.

Основним позитивним наслідком, на нашу думку, є підвищення легальності міграційного потоку в Україну, введення значної кількості іноземців у правове поле нашої держави. Відтак, по-перше, ці особи не повинні будуть якимось обмежувати своє повсякденне життя, що значно підвищить їх соціальний статус, сприятиме реалізації їх невід'ємних прав. По-друге, розширення легального міграційного поля збільшить законність і прозорість усього комплексу організаційно-правових і економічних процесів, пов'язаних з міграцією в Україну. Йдеться не лише про протиправну діяльність самих мігрантів, а й про злочинність та корупцію під час їх перевезення, приймання й реєстрації в Україні. Про поширеність таких явищ свідчать як ЗМІ та дослідники міграцій, так і керівництво правоохоронних органів. Причому однією з головних причин цих явищ вважається саме обмеженість (донедавна) можливостей для легалізації іноземців [29]. При цьому слід зазначити, що у світовій практиці розширення кола легальних іммігрантів вважається одним з ефективних засобів протидії нелегальній міграції та злочинності. Незалежні фахівці, неурядові й міжнародні організації вимагають від урядів міграційно привабливих країн збільшення легальної імміграції, передусім за рахунок біженців та вимушених мігрантів [30].

Водночас мусимо зауважити, що саме по собі збільшення законних підстав для імміграції не є гарантією підвищення легальності імміграційного процесу. Адже багато залежить від правового статусу і організації діяльності органів влади, що регулюють міграційні процеси, втілюючи на практиці положення нового Закону. На нашу

думку, ці проблеми є не менш важливими, ніж правовий статус іммігрантів, а відтак вони потребують ретельного вивчення і чіткого законодавчого визначення.

До умовно негативних наслідків розширення імміграційного поля слід віднести потенційне збільшення міграційного навантаження (міграційного тиску) на українське суспільство. Наслідками такого навантаження, на думку фахівців, можуть бути негативні явища як соціально-економічного (зростання безробіття, видатків на соціальний захист тощо), так і соціокультурного й політичного характеру. До останніх двох належать передусім розмивання соціокультурної єдності населення, утворення замкнених етнічних громад іммігрантів, цінності і установки в яких істотно відрізняються від місцевих. Розвиток таких груп, своєю чергою, збільшує ймовірність міжетнічних конфліктів [31]. Крім того, як свідчить зарубіжний досвід, економічна та соціально-політична активність іммігрантів нерідко виявляється замкненою всередині громад, а відтак майже не підконтрольною уряду й відокремленою від суспільства. Прикладами такого розвитку подій може слугувати життя центральноазійських іммігрантів у Великій Британії [32] та китайських - у сусідній Росії [33].

Враховуючи викладене, здійснювані зміни імміграційного законодавства можна було б оцінити як недоречні. Проте, на думку демографів, адміністративно-правові умови імміграції, що їх регулює новий Закон, не мають вирішального впливу на проблему. Набагато більшою мірою на міграційну поведінку людей впливають економічні, екологічні, етнічні (етнокультурні) та політичні чинники [34]. Тобто зовнішня міграція в Україну, як вияв просторової самоорганізації населення планети, є первинною щодо адміністративних процедур отримання дозволу на в'їзд і проживання. Зміни цих процедур можуть лише обмежено впливати на міграційний потік. Як уже зазначалося, новий імміграційний закон найбільше вплине на становище іноземців, що вже перебувають в Україні, тоді як його значення для суто міграційних процесів є дещо меншим (принаймні найближчим часом). До того ж збільшення міграційного потоку в Україну може сприяти подоланню демографічної кризи в нашому суспільстві, яка становить не меншу загрозу, ніж збільшення міграційного тиску.

Вирішення дилеми, корисною чи шкідливою є імміграція, полягає, на нашу думку, по-перше, у визнанні позитивного аспекту збільшення легальної міграції, по-друге, у всебічному вивченні

й реалізації можливостей регулювання імміграційного потоку за якісними параметрами. Йдеться насамперед про принципи формування імміграційної політики та повноваження державних органів, закладені у новому Законі «Про імміграцію». Зокрема, необхідно визначити, наскільки ці принципи й повноваження забезпечують гнучкість імміграційної політики та її адекватність об'єктивному міграційному потоку в Україні.

1. Закон України «Про імміграцію» від 7 червня 2001 р. // Урядовий кур'єр.- 2001.- № 119.- 7 липня.- С. 12.
2. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р. // Закони, постанови та ін. акти, прийняті Верховною Радою України на дев'ятій сесії, січень-лютий 1994 р. - Ч. 1.- С. 290.
3. *Піскун О. І.* Основи міграційного права.- К., 1998.- С. 222.
4. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р. // Закони, постанови та ін. акти, прийняті Верховною Радою України на дев'ятій сесії, січень-лютий 1994 р. - Ч. 1.- С. 290.
5. Народонаселение: Энциклопедический словарь.- М., 1994.- С. 148.
6. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р. // Закони, постанови та ін. акти, прийняті Верховною Радою України на дев'ятій сесії, січень-лютий 1994 р. - Ч. 1.- С. 290.
7. Статистичний щорічник України: 1999 рік / Держкомстат України.- К., 2000.- С. 362.
8. Там само.
9. Див.: *Іванов М. М.* США: Правовое регулирование иммиграционного процесса.- М., 1998.- С. 8; *Okolski M.* Migration pressures on Europe // *European Populations: Unity in Diversity* / Eds. D. van de Kaa et al.- Amsterdam, 99.- P. 140; Стат. дані щодо біженців у США див. *Immigration and National Security: Background Paper: Sept 28, 2001* / Migration policy inst.- Wash.- P. 18.
10. Див.: *Городниченко Г.* Станет ли Украина второй родиной для беженцев // *Киевские ведомости*.- 1995.- 20 декабря.- С. 4.
11. Закон України «Про біженців» від 21 червня 2001 р. // Голос України.- 2001.- 31 липня.- С. 5.
12. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. // Урядовий кур'єр.- 2001.- 1 березня.- С. 8.
13. *Піскун О. І.* Основи міграційного права.- К., 1998.- С. 228.
14. Див.: *Радецький С.* Інтерпол протидіє мігрантам: [Інтерв'ю з начальником НЦБ Інтерполу в Україні В. Радецьким] // Урядовий кур'єр.- 2001.- 18 січня.- С. 10; *Бердичук Н.* Іноземний студент: погляд без рожевих окулярів // *Голос України*.- 1996.- 20 липня.- С. 4; *Бондарчук В.* Іноземні студенти їдуть в Україну на учебу, а потім кудись пропадають // *Киевские ведомости*.- 1995.- 8 августа.- С. 6.
15. Див.: *Котнюк Ю.* В Киеве есть вьетнамская мафия? // *Киевские ведомости*.- 1995.- 22 декабря.- С. 6; *Вьетнамские студенты враз «обеднели»* // *Всеукраинские ведомости*.- 1995.- 23 марта.- С. 2.
16. *Малиновська О.* Біженці в Україні // *Проблеми міграції*.- 1998.- № 2.- С. 9-10.
17. *Евтух В.* Мигранты в Украине: новые этничности - новые проблемы // *Этничности на постсоветском пространстве: роль в обществе и перспективы*.- К., 1997.- С. 83; *Піскун О. І. та ін.* Міграційна ситуація в Україні // *Політ. думка*.- 1996.- № 3/4.- С. 55.
18. *Бердичук Н.* Іноземний студент: погляд без рожевих окулярів // *Голос України*.- 1996.- 20 липня.- С. 4.
19. Закон України «Про імміграцію» від 7 червня 2001 р. // Урядовий кур'єр.- 2001.- № 119.- 7 липня.- С. 12-13.
20. Там само.- С. 12.
21. *Малиновська О.* Репатріація в Україну // *Проблеми міграції*.- 1999.- № 4.- С. 27-29.
22. *Малиновська О.* Вказана праця.- С. 28; *Прибиткова І.* Основи демографії.- К., 1999.- С. 160-161.
23. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р. // Закони, постанови та ін. акти, прийняті Верховною Радою України на дев'ятій сесії, січень-лютий 1994 р. - Ч. 1.- С. 290.
24. *Халевинский И. В.* Иммиграционная политика Канады // *Труд за рубежом*.- 1997.- № 2.- С. 38; *Іванов М. М.* США: Правовое регулирование иммиграционного процесса.- М., 1998.- С. 10.
25. *Витковская Г. С.* Российские диаспоры в Центральной Азии: миграционный потенциал // *Социс*- 1999.- № 2.- С. 47.
26. *Прибиткова І.* Сучасні міграційні процеси: облаштування і адаптація раніше депортованих кримських татар в Криму // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*.- 2000.- № 1.- С. 161.
27. Закон України «Про імміграцію» від 7 червня 2001 р. // Урядовий кур'єр.- 2001.- № 119.- 7 липня.- С. 12.
28. *Іванов М. М.* Вказ. праця.- С. 54.
29. Див.: *Шульга Н. А.* Беженцы в Украине: проблема содействия прав человека // *Социс*- 1999.- № 10.- С. 107; *Сохар О.* Операция «Показуха»: Что стоит за демонстративной борьбой украинских правоохранителей с нелегальными мигрантами // *ПІК-Плюс*- 2001.- № 21.- С. 40; *Радутний С.* Як стримати тиск нелегалів? [Інтерв'ю з заст. нач. ГУАСМ МВС України С. Радутним] // Урядовий кур'єр.- 2001.- 17 жовтня.- С. 14.
30. *Піскун О. І.* Вказ. праця.- С. 168; *Okolski M.* Migration Pressures on Europe // *European Populations: Unity in Diversity* / Eds. D. van de Kaa et al.- Amsterdam, 1999.- P. 161-162.
31. *Okolski M.* Migration Pressures on Europe // *European Populations: Unity in Diversity* / Eds. D. van de Kaa et al.- Amsterdam, 99.- P. 175-177.
32. Див.: *Соколовский М.* Иммигранты или колонизаторы? Британию охватывает волна расовых беспорядков // *Зеркало недели*- 2000.- № 28.- 28 июля.- С. 5.
33. Див.: *Васильев Е.* Московские китайцы // *Огонек*.- 2000.- № 38.- Октябрь.- С. 22-25.
34. *Прибиткова І.* Сучасні міграційні процеси: теоретико-методологічні аспекти досліджень // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*.- 1999.- № 1.- С. 168-169.

Oleksiy Panchenko

THE PROSPECTS OF INCREASE IN IMMIGRATION
TO UKRAINE AS A RESULT OF IMPLEMENTATION
OF THE NEW IMMIGRATION LAW

The article deals with the legal and political aspects of the «Immigration Law of Ukraine» (June 7, 2001) focusing on the new principles that it proclaims. The author attempts to predict the outcomes of implementation of these principles in terms of the increase in number of potential immigrants to Ukraine and the socio-political consequences of that increase.